नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम आर्थिक सन २०२४-२०२५ साठीचे अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांकः बीजीएस २०२४/प्र.क्र. ३२/योजना-५

बांधकाम भवन, २५, मर्झबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
दिनांक: २७ मार्च, २०२५

वाचा :-

१) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ३००/२/२०२०-Waste to Energy, दि. ०२ नोव्हेंबर, २०२२.
२) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १२६/१/२०२३- BIOGAS, दि. १० मे, २०२३.
३) ग्रा. वि. वि. शासन निर्णय क्रमांक बीजीएस-२०१८/प्र.क्र.९०/योजना-१, दि.१२ जुलै २०१९.
४) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/१६/२०१७- BIOGAS, दि. ११ फ़ेब्रुवारी, २०२५.
५) शासनाचे पत्र क्र. आयआरडीपी/बायोगॅस/२०२४-२५/प्र.क्र.१२/२०२५. दि.१० मार्च, २०२५.
६) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २५३/३१/२०२३ - BIOGAS, दि. २२ मार्च, २०२५.

प्रस्तावना

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना (Central Sector Scheme) आहे. उक्त संदर्भिय आदेश क्र. ६ अन्वये सदर योजनेसाठी सन २०२४-२५ करीता राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या आयसीआयसीआय बँकेच्या बचत खाते क्रमांक १८८९०१०००९६७ वर रू. ३,१७,७६,०००/- इतका निधी सार्वजनिक आर्थिक व्यवस्थापन प्रणालीवर (Public Finance Management System) Drawing Limit ने अनुदान उपलब्ध करून दिल्याचे कळविले आहे. संदर्भिय आदेश क्र. ३ अन्वये “नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम (NNBOMP)” या योजनेच्या अनुषंगाने, निधी आहरण व संवितरण करणेसाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. तसेच मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे.

२. केंद्र शासनाचे दिनांक ११ फ़ेब्रुवारी, २०२५ चे पत्रान्वये सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षाकरिता राज्यास २८०० बायोगॅस संयंत्राचे सुधारीत उद्दिष्ट मंजूर केलेले आहे. त्यानुसार राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांना बायोगॅस संयंत्राचे उद्दिष्ट कळविलेले आहे. सन २०२४-२५ या वर्षाकरिता संदर्भ क्र. ५ ला अनुसरून केंद्र शासनाकडून सर्व साधारण प्रवर्गाकरिता रू. २,७५,५२,०००/- (अक्षरी रुपये दोन कोटी पंच्याहत्तर लाख बावन्न हजार फ़क्त) व अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता रुपये ४२,२४,०००/- (अक्षरी रुपये बेचाळीस लाख चोवीस हजार फ़क्त) असे एकूण रुपये ३,१७,७६,०००/- (अक्षरी रुपये तीन कोटी सतरा लाख शहात्तर हजार फ़क्त) अनुदान राज्यस्तरावर PFMS प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. संदर्भ क्र. ५ नुसार सर्वसाधारण व अनुसूचित प्रवर्गातील एकूण २११२ बायोगॅस संयंत्र लाभधारकांना राज्यस्तरावरुन PFMS प्रणालीमधून अनुदानाचा थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रमासाठी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षाकरीता राज्यस्तरावरील PFMS प्रणालीसाठी नोंदणी करण्यात आलेल्या आयसीआयसीआय बँकेच्या बचत खाते क्रमांक १८८९०१०००९६७ वर केंद्र शासनाच्या उक्त संदर्भ क्र. ६ च्या आदेशान्वये एकूण ३,१७,७६,०००/- (अक्षरी रुपये तीन कोटी सतरा लाख शहात्तर हजार फ़क्त) इतका निधी PFMS प्रणालीवर (Public Finance Management System) Drawing Limit ने उपलब्ध करून दिलेला आहे.

२. सदर निधीपैकी, या बचत खात्याचे “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित केलेले मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी PFMS प्रणालीद्वारे विवरणपत्रमधील रकाना क्रमांक १४ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे एकूण रक्कम रुपये ३,१७,७६,०००/- (अक्षरी रुपये तीन कोटी सतरा लाख शहात्तर हजार फ़क्त) सोबत जोडलेल्या “परिशिष्ट-अ” प्रमाणे जिल्हानिहाय बायोगॅस संयंत्र लाभार्थी यादीनुसार वितरीत करावी.

३. सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम ही योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या संदर्भ क्रमांक १ व २ मध्ये नमूद केलेल्या आदेशाप्रमाणे अनुदानाचे दर लागू राहतील.

४. सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात अनुदानासाठी जिल्हयांनी शासनस्तरावर सादर केलेल्या लाभार्थी अनुदान मागणी यादीमध्ये दुबार लाभार्थी, बँक खाते तपशिल, आधार नंबर व अनुदानाबाबत भविष्यात लाभार्थ्याची कोणतीही तक्रार उद्भवल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांची राहील.

५. सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रमासाठी PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत केल्या जाणाऱ्या रक्कमेचे विहित नमुन्यातील उपयोगिता प्रमाणपत्र (ज्यामध्ये अनुदान आहरित केल्याचा दिनांक, अनुदान आहरणाचे प्रयोजन, इत्यादी बाबीसह) महालेखाकार मुंबई व नागपूर यांना

एप्रिल-२०२५ अखेरपर्यंत पाठविणे आवश्यक राहील. सन २०२४-२५ च्या उपयोगिता प्रमाणपत्रासंबंधी महालेखापाल कार्यालय मुंबई/नागपूर यांचेकडून मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना प्राप्त झालेले Clearances Certificate शासनास पाठविण्याची जबाबदारी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांची राहील.

६. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी जिल्हा परिषदांना दिलेल्या उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने बाबनिहाय संपूर्ण अनुदान शासनस्तरावर PFMS प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येणार असल्याने त्यानुसार जिल्हा परिषदांनी पूर्ण केलेल्या भौतिक उद्दिष्टांच्या अनुषंगाने लाभार्थीनिहाय अनुदान मागणी यादी शासनस्तरावर उपलब्ध करून देणेत येईल. त्याप्रमाणे संबंधित लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये PFMS प्रणालीद्वारे अनुदानाचा थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) वितरीत करावा.

७. नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम (NNBOMP) ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून, २० कलमी कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीचा घटक असल्याने या योजनेतर्गत “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात आलेले मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे यांनी सदर आदेशानुसार या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी तातडीने लाभार्थ्यांना अनुदान PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत करावे. तथापि वितरीत केलेल्या अनुदान खर्चाच्या लेख्यांचे लेखापरिक्षण करून घेण्याची जबाबदारी त्या त्या जिल्हा परिषदांची राहिल.

८. या शासन निर्णयानुसार, वितरीत करण्यात येणारे अनुदान हे केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाकडील पत्र क्र. ३००/२/२०२०-Waste to Energy, दि. ०२.११.२०२२ व दि. १०.०५.२०२३ रोजीच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटीं व शर्तीच्या अधीन राहून निधीचा विनियोग करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०३२७१७५६४६५१२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sangeeta Govind Lande

Digitally signed by Sangeeta Govind Lande
DN: cn=Sangeeta Govind Lande, o=Rural Development Department, ou=Yojana 5, email=sangeeta.lande@nic.in, c=US
Date: 2025.03.27 18:10:44 +05'30'

(संगिता गो. लांडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. विभागीय आयुक्त (सर्व)
२. वैज्ञानिक डी, नविन व नवीकरणीय उर्जा मंत्रालय भारत सरकार (बायोगॅस विभाग), अटल अक्षय उर्जा भवन,लोधी रोड, नवी दिल्ली. ११० ००३.
३. महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा परिक्षा)/ (लेखा व अनुज्ञेयता)
४. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता)

५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
६. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी , जिल्हा परिषद (सर्व)
७. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
८. कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
९. उप मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
१०. जिल्हा लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा (सर्व)
११. संचालक, लेखा कोषागारे, महाराष्ट्र, मुंबई.
१२. जिल्हा कोषगार अधिकारी (सर्व)
१३. नियोजन विभाग, कार्यासन १४४३/१४४४, मंत्रालय, मुंबई
१४. वित्त विभाग, मंत्रालय (व्यय-१५ /अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई.
१५. व्यवस्थापक, आयसीआयसीआय बँक, गोखले रोड, नौपाडा, जि. ठाणे ४०० ६०१.
१६. कार्यासन क्रमांक वित्त-१, वित्त-२, वित्त-७, वित्त-८, योजना-२, ग्राम विकास विभाग.
१७.निवड नस्ती, कार्यासन योजना-५, ग्राम विकास विभाग.

“परिशिष्ट अ”

“नवीन राष्ट्रीय बायोगॅस व सेंद्रीय खत व्यवस्थापन कार्यक्रम (NNBOMP)" योजनेंतर्गत सन २०२४-२५ साठी निधी वितरीत करण्याचा तपशिल”

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	सन २०२४-२५ करीता निश्चित केलेले उद्दिष्ट व साध्य								लाभार्थ्यांना वितरीत करावयाचे एकूण सहाय्यक अनुदान			
		बायोगॅस संयंत्र उद्दिष्ट				बायोगॅस संयंत्र साध्य							
		General	SC	ST	एकूण	General	SC	ST	एकूण	सर्वसाधारण (रकाना नं.७ x रू. १४३५०/-)	SC (रकाना नं.८ X रू. २२०००)	एकूण (रकाना नं. ११+१२)	वितरणासाठी एकूण आवश्यक अनुदान (रकाना १३)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१	ठाणे	७	०	३	१०	५	०	५	१०	७१७५०	०	७१७५०	७१७५०
२	पालघर	३३	२	३५	७०	१५	१	३४	५०	२१५२५०	२२०००	२३७२५०	२३७२५०
३	रायगड	४७	५	३	५५	३६	४	६	४६	५१६६००	८८०००	६०४६००	६०४६००
४	रत्नागिरी	४५	५	०	५०	३६	३	०	३९	५१६६००	६६०००	५८२६००	५८२६००
५	सिंधुदुर्ग	९८	७	०	१०५	९०	७	०	९७	१२९१५००	१५४०००	१४४५५००	१४४५५००
६	**नाशिक**	१००	१०	८	११८	६९	१२	१२	९३	९९०१५०	२६४०००	१२५४१५०	१२५४१५०
७	धुळे	८	५	३	१६	२	३	३	८	२८७००	६६०००	९४७००	९४७००
८	नंदुरबार	७	२	६	१५	२	२	१०	१४	२८७००	४४०००	७२७००	७२७००
९	जळगांव	१५	५	१	२१	८	४	१	१३	११४८००	८८०००	२०२८००	२०२८००
१०	अहिल्यानगर	२२५	२५	१०	२६०	२१०	२७	१५	२५२	३०१३५००	५९४०००	३६०७५००	३६०७५००
११	**पुणे**	३९०	६	८	४०४	३४७	५	६	३५८	४९७९४५०	११००००	५०८९४५०	५०८९४५०
१२	सातारा	५७	३	०	६०	३९	५	०	४४	५५९६५०	११००००	६६९६५०	६६९६५०
१३	सांगली	८६	४	०	९०	८३	७	०	९०	११९१०५०	१५४०००	१३४५०५०	१३४५०५०
१४	सोलापूर	१४२	१३	०	१५५	७२	१६	०	८८	१०३३२००	३५२०००	१३८५२००	१३८५२००
१५	कोल्हापूर	७२२	१३	०	७३५	५९६	१७	०	६१३	८५५२६००	३७४०००	८९२६६००	८९२६६००

१६	**छत्रपती संभाजीनगर**	१२१	८	७	१३६	४८	२	०	५०	६८८८००	४४०००	७३२८००	७३२८००
१७	जालना	७	२	०	९	२	०	०	२	२८७००	०	२८७००	२८७००
१८	परभणी	१५	१	०	१६	१२	१	०	१३	१७२२००	२२०००	१९४२००	१९४२००
१९	हिंगोली	८	५	०	१३	४	७	२	१३	५७४००	१५४०००	२११४००	२११४००
२०	बीड	३७	३	०	४०	२९	६	१	३६	४१६१५०	१३२०००	५४८१५०	५४८१५०
२१	नांदेड	८५	८	३	९६	३१	४	३	३८	४४४८५०	८८०००	५३२८५०	५३२८५०
२२	धाराशिव	३८	१२	०	५०	२९	१२	१	४२	४१६१५०	२६४०००	६८०१५०	६८०१५०
२३	लातूर	१२२	१५	५	१४२	१११	१७	८	१३६	१५९२८५०	३७४०००	१९६६८५०	१९६६८५०
२४	**अमरावती**	७	५	०	१२	४	२	०	६	५७४००	४४०००	१०१४००	१०१४००
२५	बुलढाणा	११	०	०	११	६	१	०	७	८६१००	२२०००	१०८१००	१०८१००
२६	वाशिम	३	०	०	३	२	०	०	२	२८७००	०	२८७००	२८७००
२७	अकोला	११	०	०	११	५	१	०	६	७१७५०	२२०००	९३७५०	९३७५०
२८	यवतमाळ	४	१	०	५	०	०	०	०	०	०	०	०
२९	**नागपूर**	१६	१३	३	३२	१५	११	६	३२	२१५२५०	२४२०००	४५७२५०	४५७२५०
३०	वर्धा	६	५	०	११	५	५	१	११	७१७५०	११००००	१८१७५०	१८१७५०
३१	भंडारा	७	९	२	१८	२	६	३	११	२८७००	१३२०००	१६०७००	१६०७००
३२	गोंदिया	६	०	०	६	०	०	०	०	०	०	०	०
३३	चंद्रपूर	९	२	१	१२	२	२	१	५	२८७००	४४०००	७२७००	७२७००
३४	गडचिरोली	५	६	२	१३	३	२	७	१२	४३०५०	४४०००	८७०५०	८७०५०
एकूण		**२५००**	**२००**	**१००**	**२८००**	**१९२०**	**१९२**	**१२५**	**२२३७**	**२७५५२०००**	**४२२४०००**	**३१७७६०००**	**३१७७६०००**